

ČAJ

Pro chvíle pohody

PROSINEC 2017

Časopis Autorů Jičínska

Poté

Ze střechy nahý vyhlížím blýskavice,
hvězdy jiskří, hory si páry mnou.
Usínáš dole ve stínu svíce,
noc odhodila bouři dopitou.

Klíště Marsu zalil jantar,
letí meteor, skladba bezvětá.
Ráno prší. Hýl se oklepává,
páří se s milou, křídly třepotá.

Roman SZPUK

135

Vážení čtenáři,

starý rok má na kahánku, ale ještě dříve než na Silvestra připijeme na zdar roku 2018, máme před sebou celý měsíc prosinec.

A pochopitelně Vánoce. Ani ČAJ nezůstane stranou oslav, a tak jsem poprosil **Eva Černošovou**, předsedkyni Střediska východočeských spisovatelů, aby se podívala na ty Vánoce minulé, ale i ty právě přicházející. Přiznala se, že: „**Budou to ty nejlepší Vánoce! Kouzelné, díky Anežce. Těším se jak malá holka!**“

A pokud byste měli problémy s přípravou kapra, poradí Vám **Tereza Kopecká** (chystám ji představit v ČAJi v únoru 2018) ve své krátké úvaze „**Jak na kapra?**“

A protože ne všichni sedí u prostřeného štedrovečerního stolu, vznikla povídka železničáře **Liboslava Kučery** „**Vánoční elegie.**“

A co takhle procházka po zasněžené krajině? Dopřeje Vám ji náš vzácný prosincový host **Roman Szpuk**, pozorovatel počasí na Churáňově, ale především básník čerpající inspiraci v přírodě. A tak přijměte jeho ochutnávku z připravované sbírky „**... a hvězdy jedna po druhé hasnou**“.

Přiznám se, že vybrat jen pár básní na ukázkou pro náš ČAJ, byla opravdu náročná práce, neboť nejraději bych uveřejnil sbírku celou, jak se mi Romanovy verše líbily.

Doufám, že jste s letošní ČAJovou nadílkou spokojeni. A za sebe Vám přeji, ať pod stromečkem najdete nějakou ku knížku, ale především ať jsou pro Vás ty letošní Vánoce kouzelné třeba právě jako u Černošových, kde se se stromečkem poprvé potká jejich dcera Anežka!

Šťastné a veselé! A úspěšný nový rok 2018!

Váš Václav

HOST ČAJE:

Roman SZPUK

Roman Szpuk se narodil 4. 9. 1960 v Teplicích, od roku 1989 žije ve Vimperku na Šumavě. Vystřídal mnoho většinou podřadných zaměstnání, od dělníka v chemičce, figuranta u geodetů, kresliče v projekci, přes nočního hlídače v kravíně, lesního dělníka, strážce CHKO Šumava, pošťáka, charitního topiče a výrobce dřevěných hraček, staničního dělníka na nádraží až po pozorovatele počasí na Churáňově, kde pracuje od roku 1998 dodnes. V roce 1983 založil v Příchovicích v Jizerských horách poetické sdružení *Skupina XXVI*, které existuje dodnes. Vydal tři jeho samizdatové almanachy (1985, 1987, 1989). Vyšly mu tyto knihy: *Otisky dlaní* (verše, 1990), *Ohrožen skřivanem* (verše, 1994), *Bludiště* (verše, 1994), *Hvězda závěř* (verše, 1994), *Věžňova oblaka* (verše, 1997), *Ker praskot* (verše, 1997), *Usque ad Finem* (verše, 1997), *Loučení na sever* (verše, 1998), *Pták brunát* (pod jménem Zuna Cordatová, verše, 2000), *Troucheň* (verše, 2002), *Tancem pádu* (verše, 2003), *Macecha bouře* (verše, 2003), *Rozervy* (spolu s Ivou Košatkovou, verše, 2006), *Chrátová studně* (verše, 2008), *Silentio pro smíšený sbor* (verše, 2009), *Kámen v botě* (haiku, 2011), *Chraplavé chorály* (lyricko - meteorologické črty, 2013), *A zavaž si tkaničky* (nesyžetová próza, 2016).

Ukázky poezie Romana Szpuka z připravované sbírky „... a hvězdy jedna po druhé hasnou)“

Perseidy

Pušťík houká z posledních sil,
letoun je naražen na bludný rožeň.
Polykač ohně se do úst netrefil,
Viktorka vrhá lampy z pouště.

Potřetí zafrkal z pole kůň,
nad keřem růží se úží bolid,
plátky padají, hledají tůň,
květ opouští konspirační roli.

Vtom třpytlo ze svitku poupěte,
číše se otvírá truňku.
Ve váze schnou snopy statice,
růže vstupuje do úplňku.

Bouře na Blaníku

Od kamenného oltáře
lesem zář deště dolů stéká.
pták se ve skalisku zlekal,
prozradil se frkotem.

Prohlížím kamenné svazky věd,
jež sesuly se naležato,
lomcuje mrakem hrom a zlato,
z údolí sálá okrohněď.

Dlí v kmenech duha zbloudilkyň,
kapky odskakují od nahých paží,
jsme oslněni, hora korunu stráží,
pučí nábojnice ve svitcích.

Děšť větve opařil,
paprsky se slévají a proudy
od nohou nám odplavují kroupy,
jak sedíme tu na kamenném oltáři.

Statek

(Psilocybe)

Na schodech strnuly kozí rohy,
druhá z koz nad kárkou vyhlíží,
voliéry hemží se andulkami,
štěbetá potůček za mříží.

Na korzo vyšlápl mourek velký
pod barevnými papoušky,
rehkové oblétli skrojek střechy,
dvorek se sluncem napouští.

Vstříc slze slunce nese dary,
vějířem chůze se ovívám.
Panna si natáčí na prst mraky,
porodní cesta je dokořán.

Alejí panna rodí syna,
jablka zrudla v jabloni,
z osiky krvácí za listem list a –
spájí tak zem a koruny.

Poté

Ze střechy nahý vyhlížím blýskavice,
hvězdy jiskří, hory si páry mnou.
Usínáš dole ve stínu svíce,
noc odhodila bouři dopitou.

Klíště Marsu zalil jantar,
letí meteor, skladba bezvětá.
Ráno prší. Hýl se oklepává,
páří se s milou, křídly třepotá.

Kruh kolem měsíce

Brodím se sněžným mořem,
zamrzá do mých kroků kůň,
vzduch se třpytí šponami nože
pod brusným kotoučem úplňku.

Potok je němý, v závějích zčernal.
Mráz stehuje stehy ve tváři.
Proud špon se zastavil – vznáší se – klesá.
Je mínus dvaatřicet tři.

Hrdlo mi otéká, mluvu mám zledověnu,
mělká pláň se hmotní do matných mlh,
lunou jsem mrštil na oblohu,
v rázovou vlnu tuhne kruh –

Svatá Maří

(pro Hanku)

Ve Svaté Maří v kostele,
vosa upíjí z kalichu krve.
Na rohu oltáře plane sléz.
Kajícná, bledneš. Soumrak rudne.

Biblí už průvan listoval,
vlasy ti těžce padají k ňadrům.
Sdílet chci s tebou lebku, prach,
stulme se do temnot – tyranu za trůn.

Slunce

Hořce hoří sluneční palác,
na výsostech tavba nesmírná.
Tma leží na dně nadranc,
jsem dole zapomenut, nahoře nevítán.

Kéž shořím, shořím náhle!
Popel neděsí, jen se rozletí.
Neomotávejte mě pohřebním plátnem,
jak to páchá pavouk s obětí.

**„Budou to ty nejlepší Vánoce! Kouzelné, díky Anežce.
Těším se jak malá holka!“**

ROZHOVOR - EVA ČERNOŠOVÁ

Letošní Vánoce budou pro předsedkyni Střediska východočeských spisovatelů Evu Černošovou výjimečné. V letošním roce si již v dubnu společně s manželem Janem Černošem nadělili dceru Anežku, takže letos poprvé prožití vánoční svátky ve třech. A tak jsem prosincový rozhovor pojal netradičně, v hlavní roli nebude tentokrát literatura a knihy, ale Vánoce.

- Evo, jak výjimečné budou pro Vás ty letošní Vánoce?

Ahoj Vašku, trochu jsi to už předeslal, budou to ty nejlepší Vánoce! Kouzelné, díky Anežce. Těším se jak malá holka.

- Jak vy vzpomínáš na tvoje dětské Vánoce v 80.letech 20.století? A jak dlouho jsi věřila na „Ježíška“? Psala sis Ježíškovi o dárky? A dělila jsi dárky na tzv. měkké a tvrdé?

Pamatuji si, že bývaly také kouzelné... Ráda jsem seděla v rohu za vánočním stroměčkem (vždycky býval od země až ke stropu) a měla pocit, že jsem v jiném světě. A samozřejmě mě nikdo nevidí. To tajemství kolem Ježíška, že jsme si ho s bratrem snažili představit a chtěli zahlédnout. Ale nedal se „uchopit“, to bylo skvělé. Žádný starý pán s vousem a červeným kabátem to rozhodně nebyl. Nic proti starým pánům...

Moc jsme se těšili a užívali si ta světýlka. Tenkrát to ještě všude tak nesvítilo. A když jsme jeli s rodiči třeba do Hradce, bylo to úplně jiné, trochu pohádkové město. U nás na vsi tenkrát žádné stromy neblikaly...

Na Ježíška jsem bohužel věřila jen do svých pěti let. Naše babička měla svou představu, podle které mi v pěti letech vysvětlila, jak se věci mají, že už jsem velká holčička... Ale abych to tříletému bráškovvi ještě neprozradila a Vánoce mu nezkazila. Vzpomínám si, jak jsem se urputně snažila znovu uvěřit. Rozhodla jsem se, že to neřeknu nejen bráškovvi, ale i ostatním dětem, abych jim Vánoce nezkazila. A zkoušela jsem se těšit jako oni. Když to nikdo kromě mě neví, tak třeba - ale už to nebylo ono. Doufám, že Anežka bude věřit déle!

Takže jsem si o dárky nepsala. Psát jsem se naučila v těch pěti letech... A kdepak, „měkkouše“ a „tvrdáky“ jsme doma neznali.

- Jaký dárek z dětství ti utkvěl nejvíce v paměti? A patří mezi tvé oblíbené dárky knihy? Třeba když dnes sama obdarováváš své blízké?

Naši si moc dárků dovolit nemohli, ale mně to nikdy nevadilo. Líbily se mi skoro všechny. A to těšení a překvapení. Teď mi zrovna vytanula dřevěná salaš s bačou, pejskem a ovečkami. Ale bylo by toho víc. Nebo dárky od bratra. Neměli jsme tenkrát ještě kapesné a dárky si vyráběli. Bavilo nás je zabalit do co největšího množství krabiček a krabic, aby výsledek dosáhl co největších rozměrů...

Knížky patřily vždycky mezi moje jasné favority. Ještě když jsem číst neuměla, vyprávěla jsem příběhy podle obrázků v nich a nutila rodinu to vyprávění poslouchat! A zůstaly pro mne skvělou volbou dodnes.

- Co vánoční zvyky? Odlévání olova, rozkrajování jablíčka? Ale určitě u tebe jako zpěvačky znějí koledy, nebo se letu?

Zkoušely jsme vše, co jmenuješ, plus něco navíc – snad akorát františek se příliš neujal, tatínek František tenkrát řekl, že o Vánocích to má doma vonět....

A s několika tradicemi jsem „otravovala“ rodiče dokonce sama. Protože jsem je, jakožto milovnick tradic a historie, vyčetla v knížkách.

Ale koledy jsou koledy. Nejen když je zpíváme třeba se sborem pro ostatní, adventní a vánoční čas bývá koncerty dost nabitý, ale i v klidu doma. Anežka už krásně reaguje na hudbu, dneska zkoušela hrát na piano (má samozřejmě trénink ještě z bríška), tak se těším. I na to, že si zavádíme s mým mužem zvyky „svoje“. Něco z každé rodiny, plus co se nám líbí navrhnout. A uvidíme, jak se to ujme.

- Jsi pekařka vánočního cukroví? Já sám se na pečení podílím a již řadu let to patří k mým vánočním tradicím. Pečeš tradiční cukroví nebo máš nějaké recepty po babičce? A co vanilkové rohlíčky?

Jsem, nadšená. To jsou zase ty zvyky a tradice. Máme oblíbené klasické recepty, už vím, komu co chutná, taky každý rok ráda zkusím něco nového. Ne proto, abych závodila – sama se sebou? – kolik druhů bude, ale kdybych objevila něco zajímavého. Moje babička Jindřiška byla nejlepší pekařka, jakou jsem znala. A před ní prý její maminka, tu nepamatuji, o jejích dobrotách si však stále lidé ve vsi povídají. A já jsem hrdá na ně i na ty recepty a chuť do pečení, které mi daly do vínku. Jéje, ta vánočka třeba! Peču od dvanácti let, bavilo mne to dokonce víc než maminku. Ale rohlíčky – to byla její parketa... Víš, že se tak jmenuje jedna kapitola z mého právě vyšlého románu Vypravěčka? Upřímně se přiznám, že v mém repertoáru posledních pár let chyběly. Právě proto, že bez maminky to prostě nešlo. Pak s nimi přišla Vypravěčka... A loni jsem je na těch otékajících těhotenských nohách poprvé udělala. Asi díky Anežčině podpoře. Letos určitě zase chybět nebudou...

- A večeře? Tradiční bramborový salát a ryba? Nebo máš nějakou rodinnou tradici? Já sám již řadu let bramborový salát připravuji, manželka jej jen ochucuje. Přiznám se, že se na tu práci kolem salátu celý rok těším.

Vidíš, to je zajímavé, asi to funguje ve více rodinách, s těmi mužskými u štedrovečerní plotny! Ano, u nás se jedná o tradičního kapra a salát. A co si pamatuji z dětství, asi jsem tatínka (s výjimkou přípravy dršťkové polévky) nikdy vařit neviděla, až právě na Vánoce. Salát byla jeho parketa. A rybí polévka. Maminka pak připravovala kapra. A tahle tradice se hezky ujala i

u mého muže! Přípravy salátu se zhostí vždycky zodpovědně a každý rok je to ten nejlepší salát, jaký jsme měli. Udělá ho asi tak dvacet porcí a za dva dny ho ve třech (ještě s mým tatínkem) sníme. Podstatná část vezme tedy za své během pečlivého ochutnávání mistra kuchaře...

Těšíme se oba. A zapojili jsme v posledních letech i tatínka, ten připravuje polévku. Takže na mě zbyl jen ten kapr. Taková příjemná vánoční dělba práce.

- K svátkům patří pohádky. Jaká televizní pohádka tebe nejvíc oslovuje třeba i po letech? A máš čas sledovat ty nové pohádky? Jak se ti líbí?

Patří, díky nim jsme zase tak trochu jako děti, i když víme, kdo nosí ty dárky. Bude jich víc, ale určitě vede Popelka s Libuškou Šafránkovou. Sledovat ty nové se snažím, ne vždy mi to tedy vyjde, ale těch, které by mne oslovily, bude opravdu jen pár. Jinak tak nějak splývají...

- Mají u vás Vánoce i takový ten církevní nádech nebo jsou spíše ty tradičně „rodinné“?

Ono je vlastně těžké to striktně oddělit, i když nepocházím z věřící rodiny, protože k našemu obecnému pojetí Vánoc a tradic víra prostě patří. Takže ten nádech tam určitě bude, aspoň v těch koledách a některých zvycích, ale jinak jsou to spíše ty „rodinné“, jak píšeš.

- Víš, že Anežka bude spíš obdivovat zářící stromeček a dárky od „Ježíška“ nebude třeba vnímat jako za pár let. Přesto dárky dostane, neboť je určitě hodná a dělá vám jen samé radosti. Jak roste, jaké dělá pokroky a už má první zoubek, ale to je spíš profesionální deformace z mé strany?

Máš pravdu, dostane. Asi před týdnem jsme s manželem vedli rozhovor na téma „Nezasypeme to nemluvně dárky“ a hezky jsme se shodli, jak je to rozumný postoj. Asi den po té začala nákupní horečka... Z obou stran, dlužno podotknout. A naše racio kamsi se ztratilo!

Nebudu zas tak nerozumná, abych tvrdila, že je naše dítě nejgeniálnější na světě, ale nemá k tomu daleko. Ne, vážně, dělá ohromné pokroky, dneska zkoušela manželovi na klíně hrát na klavír oběma rúčkama. Naučila se listovat knížkou, kterou jsme jí zase vzali, pro jistotu, kdyby listovala moc, včera u babičky bubnovala na bubínek atd. Stačí jí to jednou ukázat a už se všeho chytá. Jsme nesmírně vděční...

Neboj, píšu si to, takže první zoubek se vyklubal 1. 11., o tři dny později druhý, jsou to ty dole vpředu, jedničky tomu říkáte, vy profici!

- Máš představu, čím byste chtěli, aby Anežka, až vyroste byla?

Víš, ty talenty, které bychom jí rádi podsouvali (viz to piano a zájem o literaturu), jsou úplně nepodstatné. Takže si můžeme představovat, co chceme, ale upřímně nám to je jedno. Co se povolání týče. Jinak bychom si přeje jen něco přáli, aby byla šťastným a dobrým člověkem.

- V příštím roce končí také tvoje první volební období ve funkci předsedkyně Střediska východočeských spisovatelů. Čím pro tebe byla tato funkce nová? A byla obohacující? Troufneš si i na další volební období?

Tahle role mi přinesla nové obzory, setkávání se zajímavými lidmi, ale taky spoustu práce. A pocit sounáležitosti, to, že se snažíme v tom úzkém počtu ve výboru, však to dobře znáš, pracovat v duchu „Jeden za všechny...“ Určitě byla velmi obohacující. Ale i hodně náročná. Takže uvidíme. Vlastně jsem se tím ještě neměla čas pořádně zaobírat.

- Víím, že to je otázka, za kterou mě asi ukamenuješ, ale zeptám se: Máš čas na mateřské na čtení či dokonce na vlastní tvorbu?

Nemyslím, že bych měla ještě sílu házet kameny... Mateřská role je tou nejlepšší, kterou mám možnost zažít, zároveň tou nejnáročnější. Nestěžuji si, kdyby žila moje maminka, která mi tolik chybí - což teď nemyslím ani tak, že by mi měl kdo občas pohlídat či povozit malou, abych třeba přes den stihla něco udělat či napsat - ta by mi při nejmenším náznakem o stížnost připomněla, jak jsou na tom mnozí lidé huř. Tohle dělávala vždycky, jako malou mě to rozčilovalo, jako by dostatečně nechápala míru mé osobní tragédie, ale později jsem jejímu uvažování přišla na chuť a dodává mi velkou sílu. Tedy ne k házení kamenů po jiných autorech.

Takže si opravdu nemám nač stěžovat, ale ten čas zatím prostě skoro není. Ani na to čtení, natož pak psaní. Jen občas, takhle v noci. Například náš Sborník východočeských autorů mne vyhecovoal k napsání povídky. Ale většinou se zatím radši aspoň trochu vospím.

- Čtete Anežce nebo vyprávíte básničky či pohádky, zpíváte jí?

To víš, že ano. Zatím vedou říkanky a písničky. Některé si pamatuji, jiné osvěžuji a učím se i nové. Nebo zjišťuji, že se v manželově rodině tradují trochu jinak. Baví mě to.

- O Vánocích se prý plní i ty nejsmělejší sny. Co by sis přála v příštím roce 2018?

Zdraví pro své blízké a hodně radosti ze života. A nejen pro ně. Mám jeden hodně smělý sen. Víím, že je naivní, což tak nějak k Vánocům patří. I letos

uvedeme se sborem a s orchestrem skladbu Příběh vánoční, kterou jsem napsala s Petrem Semerákem. A tam se mj. zpívá: „Pokoj lidu všemu!“ To bych si přála, nejen o Vánocích...

Přeji Vám pohodové a šťastné prožití vánočních svátků, hodně zdraví a spokojenosti v novém roce 2018 a doufám, že se budeme setkávat na schůzkách našeho Střediska i nadále!
Václav

LIBOSLAV KUČERA : VÁNOČNÍ ELEGIE

„Ale pane redaktore, ten příběh by si nutně zasloužil být uveřejněn o Vánocích.“ Tak tohle jsem se přímo bál svému informátorovi slíbit. Pán přišel na výzvu naší redakce, kdy jsme se snažili získat nějaké náměty do kulturní okresní rubriky. Přeci jenom redakční termíny uzávěrek jsou někdy nevyzpytatelné. A tak pán trochu slevil: „ Nebo dobře, otiskněte si jej kdy chcete, ale čtenář, laskavý čtenář nechť jej konzumuje v období vánočním. Jenom tehdy lze vlastně porozumět konání osob o kterých vám budu vyprávět. Protože číst v parném létě o rozsvěcení kouzelných barevných světel za okny zasněžených chaloupek v podhůří Krkonoš, no to uznejte, pane redaktore, to není to pravé ořechové.“ Ani toto jsem mu nemohl slíbit. Noviny sice mají jepičí život, ale kde máte zaručeno, že nějaký zapomenutý výtisk se neobjeví na dně prázdninového kufru jako obal vycházkových sandálů. Takový dovolenkář v zahraničí je potom po českém tištěném slově hladový a je schopen si na rozpálené pláži přečíst i starý výtisk. Ale to již opravdu nemohu ovlivnit. Takže, vážený čtenáři. Číst následující řádky jindy, než v čase vánočním je pouze na vašem osobním riziku.

„Bylo nebylo, stalo se to v dobách, kdy ještě okolo tratí bylo tolik zimy, že traťmistr musel nechat stavět zásněžky. To bylo dokonce tak dávno, že na kolejích se pohybovaly vlaky pouze jednoho dopravce a kdy ještě motorové vozy přivěšovali vlakvedoucí a průvodčí.“ Tehdy se můj informátor na chvíli zarazil a potom zdůraznil, že v psaném textu musí být ve slovese „přivěšovat“ napsáno tvrdé „y“ protože tuto funkci vykonávaly převážně ženy. A v našem vánočním příběhu to má svoji důležitost.

„Na Štědrý den odpoledne vyjel z okresního města samotný, železničáři říkají sólo, motorový vůz „dvěstědevadesátšestka“ vedený mladým strojvedoucím. Věděl, jak bude služba probíhat ... V ten den se totiž všichni na trase k sobě chovají tak nějak jinak. Lépe a slušněji. Ve

stanicích, kde svítí na peronech ozdobené smrčky přicházejí výpravčí až pod okna strojvůdcovského stanoviště a rukou podáním si popřávají pěkných svátků. Z dopravních kanceláří mávají operátorky. U závorářských stanovišť vesele salutuje zachumlaná obsluha od svých klik. Znají se všichni, za ta léta strávená na železnici, ale ten den je prostě jiný. Slavnostní sváteční nálada ale neprostopuje jenom mezi železničáře. I cestující veřejnost je tím datem v kalendáři zasažena. Dnes kdo nemusí, nikam se ,hlavně vlakem, netrmácí. Protože ale v těch časech ještě nebyl počet automobilů tak tristní, jako nyní, používaly se hromadné dopravní prostředky. Sváteční dopravní redukce také nebyly v takovém rozsahu uplatňovány a tak vlastně byly vlaky obsazeny docela nevánočně. Kam tak všichni jedou? Několik prodavaček spěchá ze svých svátečních směn domů. Prarodiče s dárečky jedou strávit Štědrý večer ke svým dětem a vnoučkům. Tamta stará žena se vrací ze hřbitova, kde byla rozsvítit a nyní spěchá domu ke svému pejskovi, protože už jinou živou bytost na tomto světě nemá.... A samozřejmě pár železničářů se rozvází po stanicích na trati, aby vyměnili své kolegy. Ti první mají již po večeri, ke které doma usedli odpoledne a ti vystřídání usednou k večeri zase poněkud déle, ale u svých rodin.

A potom tady byla Andělka.“ „A proč zrovna Andělka? Proč ne třeba Blanka nebo Radka?: jsem nesměle špitnul.“ Pán se zakřenil: „No protože je Štědrý den a proto prostě Andělka. Je to vlakvedoucí, která jako mladá a svobodná dostala tuto sváteční odpolední směnu proto, protože to tak na železnici odjakživa bylo. V době, o které se v příběhu jedná si několikrát vánoce odslouží a později, až bude vdaná a mít děti, tak bude mít volno a sváteční služby převezmou mladší.

Tak už máme v našem příběhu, pane redaktore, mladého mašinfiru, vlakvedoucí Andělku a motorový vůz dvěstědevadesátšestku. Ten se vyznačoval jednou zvláštností. Na stanovišti strojvedoucího nebyla za řídicím pultem sedačka, ale lavice pro dvě osoby. A i ta lavice má v našem příběhu svoji roli.“ Pán se zasníl a já jsem si v té chvíli nedovolil přerušit mu jeho vzpomínkovou nit. Šel jsem nám uvařit redakční kávu. Když jsem se vrátil z kuchyňky s kouřícími hrnky, stále ještě seděl a koukal vnitřním zrakem někam nad zarámovaný prezidentský portrét visící na zdi nad psacím stolem. Copak tam asi viděl. Že by tu dívku v uniformě? A tak jsem mu zcela nepoeticky vstoupil do myšlenek. „Tak jak to s nimi dopadlo, s Andělkou a s tím mladým strojvedoucím, pane?“ „Nu, jak by to dopadlo, když je venku taková atmosféra a dva mladí lidé jsou spolu na jednom stanovišti. A ne jenom díky té lavici mají k sobě tak nějak blíž, víte? Jak se venku začalo smrákat, tak tam za okny domků vedle zasněžené

trati se rozsvěcí a lidé usedají ke štědrovečerní večeři. Možná zpívají koledy, sledují pohádky v tehdy ještě černobílých televizích a zvenčí, z tratě za humny slyší hučení hydraulické převodovky motorového vozu. A někteří myšlenkou zalétnou k posádce toho vlaku a litují jejich rodiny, které se musí tento večer obejít bez nich. A v tom je pane redaktore ta pointa. Andělku nikdo nečeká, ta je svobodná. Ale ten strojvedoucí je dva měsíce po rozvodu a vynuceném odchodu od dvou malých kluků. Tomu je ouvej. Myšlenkou je s nimi a jen díky služebním povinnostem se statečně drží.

Ale nyní se drží madla u řídicího pultu a galantně udělá Andělce místo na své lavici. Ta není zase tak veliká pro dva, ale pro dva štíhlé jedince je zde místa dost. Když se přitisknou. A blízkost mladého a voňavého těla dělá divy. Sváteční atmosféra opájí oba dva přítomné. Na stanovišti je příjemně teplo a venku za okny je již tma. Sníh se třpytivě jiskří mrazem a na tmavé obloze blikají hvězdy a svítí kulatý měsíc. Za okny okolo projížděných chaloupek jsou již rozdány dárky. Na stanovišti dvěstědevadesátšestky jsou dárky rozdávány a rozbalovány postupně a vzájemně až do příjezdu na konečnou stanici....“

„A to je všechno? Víte, pane, dnešní čtenář potřebuje nějakou dráždivou koncovku příběhu!“ , snažím se povzbudit svoji návštěvu. Pán se usměje: „Myslíte třeba sex na stanovišti? To by tam mělo být, v tom příběhu?“ Potom zvažní: „ Kdyby ten večer nebyl Štědrý , mohla by ta směna a nakonec i ten příběh tak skončit. Jak vy říkáte, akčně. Ale já bych ten závěr nechal otevřený, aby si čtenář utvořil ve své mysli konec příběhu sám. Dle své obrazotvornosti a naturelu.“ Pán pokrčí rameny, dopíjí kávu a zvedá se ze židle. „ No počkejte, jak to opravdu dopadlo? Nemůžete mi to naznačit, alespoň tak nějak mezi řádky?

Pán se ve dveřích otáčí a povídá: „ Tak ta dvěstědevadesátšestka jezdí stále, má již jiné označení a také typ motoru, ale stejně dál tu kvílivou hydraulickou převodovku...“ Netrpělivě ho přerušují: „ To mne ani nezajímá, ale co Andělka?“ „ Tak paní vlakvedoucí Andělka ještě pracuje u železnice a dokonce slouží na stejných trasách.“ „ A co ten mladý strojvedoucí?“ Pán se záhadně usměje, trochu zaváhá a potom odpoví: „ Tak ten se již pomalu chystá do důchodu. A Andělku již od té doby nikdy neviděl.“ Pán za sebou zavírá dveře a já mám do kulturní rubriky povídku. Co na tom, že nekončí akčně a třeba svatbou. Život se přece neskládá jenom z uzavřených příběhů, ale je to neustálý sled setkávání a míjení. A o jednom pěkném setkání v určitém čase a místě je i tato povídka.

TEREZA KOPECKÁ

Jak na kapra?

(Předvánoční úvaha)

Pod pojmem vánoční pochoutky si každý z nás představuje něco jiného. Například vegani, kteří tvrdí, že zabíjet živé bytosti je nepřípustné, se asi těžko dohodnou se zastánci paleo stravy, kteří naopak nejedí nic, co nezabili. Ale typický Čech chce mít na stole kapra. Takové to tlusté slizké zvíře, které před vánoci ubytujeme ve vaně a vzbudíme v něm klamný dojem, že to s ním myslíme dobře.

Příprava kapra přináší různé technické problémy, ale každý z nich má schůdné řešení, proto nepropadejte panice ani alkoholu. Ten si raději schovejte, až přijede tchyně.

1. Pokud neradi zabíjíte, zkuste to bez násilí. Stačí kaprovi ukázat výpis z účtu. Pokud ho rovnou neraní mrtvice, do půl hodiny spáchá sebevraždu. Nemáte-li vhodný výpis, dodám svůj. Účinek je zaručený.
2. Nevíte si rady s kucháním? Nezoufejte. Zvolte náradí, se kterým umíte zacházet, a jistě si poradíte. Já kuchám pinzetou a skalpelem, ale podobnost s operací nehledejte. Jde přece o pitvu.
3. Nemůžete se rozhodnout, jestli kapra nakrájíte na podkovy nebo obdélníky? Buďte zcela originální! Připravte si vykrajovátko a kladivo.
4. Bojíte se, že při konzumaci kapra spolknete kost a zbytek svatvečera strávíte na krční ambulanci? Počkat, vy jste to vážně chtěli jíst??? No to snad ne. Po povinných rituálech s kaprem si samozřejmě usmažte pořádný tlustý řízek. Ten vám nenařekuje, kosti v něm nejsou a pitvu obstará řezník.

Každopádně se tou zelenou potvorou nenechte vystresovat. To vy jste predátor. Stoupněte si před zrcadlo a nasadte příslušný výraz. To ostatní už půjde samo.

EDITORSKÉ ZAMYŠLENÍ NAD 16.ROČNÍKEM ČAJE

Končí se další rok, končí se i 16.ročník vydávání ČAJe. Prosincové číslo nese číslici 135. Tolik časopisů se podařilo vydat. Jsem rád, že i v letošním roce vyšlo dalších dvanáct Časopisů autorů Jičínska. Myslím si, že zastoupení hostů a zajímavých osobností, které poskytly rozhovor, mapuje zajímavým způsobem naši literární mapu. Jsem rád, že vyšlo číslo věnované zdravotníkům, kde jsem mohl vyzpovídat pana Ladislava Pecháčka či Jana Cimického. Jsem rád, že vyšlo číslo věnované ruské literatuře. Jsem rád, že řada lidí reaguje na další nová čísla, dožaduje se jejich uveřejnění na webu <http://ikobra.rehec.cz/> . Dokazuje to, že ČAJ má čtenáře, že je o něj zájem.

A co chystám v příštím roce? Již dnes mám vlastně zaplněn plánovaný program na 9 měsíců. Chtěl bych se věnovat 100.výročí vzniku Československa a několik čísel věnovat právě událostem před stoletím, které významnou měrou přispěly ke změnám v životech našich předků, potažmo v našich životech.

Zároveň bych chtěl jedno číslo věnovat francouzské literatuře a mám připravený rozhovor se zajímavým hostem. Takže i v roce 2018, v roce 17.ročníku vydávání ČAJe, se čtenáři mají na co těšit.

Pochopitelně že se budu věnovat i regionálním záležitostem. Nově bych chtěl i jednotlivá čísla věnovat určitým místům našeho okresu, jako první jsem si vybral na radu Oldy Suchoradského trochu opomíjené Kopidlnu, takže i tam se chystám podívat trochu podrobněji.

Mám radost, že se mi nabízí stále noví autoři, řada z nich uveřejnila svoje příspěvky poprvé právě v ČAJi. A nyní vydávají svoje sbírky poezie či povídkové knihy.

I to je důkaz, že ČAJ má svůj smysl. Držte mi palce, abych vydržel i v dalších ročnících. Už pomalu přemýšlím, koho pozvat ke 150.čísle ČAJe, určitě to budou zajímaví hosté, ale to už se bude psát rok 2019. A my stojíme na prahu roku 2018!

Ať Vám ČAJ přináší pohodu a regionální autory bych poprosil, aby mi posílali svoje příspěvky. Ujišťuji je, že jsou čteny.

Všechno dobré v roce 2018 s šálkem dobrého ČAJe přeje

Václav

STATISTIKA ČAJE

V ČAJi se představili:

(v čísle 100 – leden 2015 byl uveřejněn přehled všech hostů=H a rozhovorů=R), v dnešním prosincovém čísle uveřejňují přehled dalších čísel počínaje číslem 101:

Přehled čísel 1 až 100 najdete na http://ikobra.rehec.cz/pdf/caj/caj_100.pdf

101– únor 2015: H – Nela Fialová (Velká Dobrá u Kladna), R – Liboslav Kučera (Prachov)

102 – březen 2015: H – Eva Černošová (Nechanice), R- Věra Kociánová (Pecka)

103 – duben 2015: H- Literární spolek při Knihovně Václava Čtvrtka v Jičíně (25.výročí spolku), R – Pavel Kracík (Jičín)

104 – květen 2015: H- Dana Šimková (Křenovice u Slavkova), R – Andrea Popperová (Praha)

105 – červen 2015: H – Studenti Lepařova gymnázia v Jičíně, R – Vladimír Piša (Liberec)

106 – červenec 2015: H- Hanka Hosnedlová (České Budějovice), R – Adéla Nikodýmová (Praha)

107 – srpen 2015: H – Renáta Šťastná (Statenice), Karel Rais (Kumburský Újezd), R – Ivo Harák (Ústí nad Labem)

108 – září 2015: H - Petr Šulista (Strakonice), Angela Horáčková (Sobotka), R – Alena Bartoňová (Jilemnice)

109 – říjen 2015: H – Marta Francová (Praha), R – Kateřina Foltánková (Brno)

110 – listopad 2015: H – Michael Doubek (Brno), R – Karel Sýs (Praha)

111 – prosinec 2015: H – Kristýna Petišková (Praha), R – Oldřich Němec (Řehec)

112 – leden 2016: H – Roman Elner (Unerázka), R – František Tylšar (Veselí nad Lužnicí)

113 – únor 2016: H – Jaroslav Andrlík (Strakonice), R – Ladislav beran (Písek)

114 – březen 2016: H – Jarmila Košťálová a Marta Ulmanová (obě Ostrava), R – Marta Ulmanová (Ostrava)

115 – duben 2016: H – Svatava Mášová (Kroměříž), R – Marcela Kubovová (Slovensko – Itálie)

116 – květen 2016: H - Studenti Lepařova gymnázia v Jičíně, R – Alena Pospíšilová (Libošovice)

117 – červen 2016: H – Eva Frantinová (Praha), R – Jaroslav Čejka (Praha)

- 118 – červenec 2016: H – Martin Zborník (Praha), R – Blažena Ovsená (Slovensko)
- 119 – srpen 2016: H – Jindřich Tošner (Třebechovice pod Orebem), Jiří Lojín (Svinčany u Přelouče)
- 120 – září 2016: H – Dajana Zápalková (Frýdek – Místek), R – Vladimír Krigl (Praha)
- 121 – říjen 2016: H – Stanislava Bumbová (České Budějovice), R – Lubomír Machala (Olomouc)
- 122 – listopad 2016: H – Autoři ze semináře tvůrčího psaní z Gymnázia Jiřího Wolкера v Prostějově , R – Michal Marek (Prostějov)
- 123 – prosinec 2016: H – Senioři z Hradce Králové zastoupeni ve sborníku „((Ne)všední příběhy 2015.“ R – Jiřina Valachovičová (Hradec Králové)
- 124 – leden 2017: H – Milan Nemček (Slovensko – Martin), R – Zuzana Herbrychová (Slovensko – Martin)
- 125 – únor 2017: H – Miroslav Skačáni (Havlíčkův Brod), R – Ladislav Pecháček (Pardubice), Jan Cimický (Praha)
- 126 – březen 2017: H – Tereza Čermáková (Plzeň), R – Václav Chalupa (Chotěboř)
- 127 – duben 2017: H – Marcella Marboe (Řečany nad Labem), R – Lubomír Mikisek (Plzeň)
- 128 – květen 2017: H - Členové Literárního klubu Petra Bezruče (Frýdek – Místek) , R – Dajana Zápalková (Frýdek - Místek)
- 129 – červen 2017: H – Ladislav Koliáš (Čelákovice), R – Michal Černík (Praha)
- 130 – červenec 2017: H – Martin Koreček (Chrudim), R – Zdeněk Rosenbaum (Praha)
- 131 – srpen 2017: H – Monika Hojná (Praha), R – Dana Šimková (Křenovice u Slavkova)
- 132 – září 2017: H – Zlata Zákoutská (Nová Paka – 85 let), R – Stanislava Benešová (Nová Paka) a Pavel Jonák (Jičín)
- 133 – říjen 2017: H – Olga Novotná (Jablonec nad Nisou), R – Marcella Marboe (Řečany nad Labem)
- 134 – listopad 2017: H – Současní ruští autoři, R – Andrej Fozikoš(Rusko - Praha)
- 135 – prosinec 2017: H – Roman Szpuk (Churáňov), R – Eva Černošová (Nechanice).

Obrázek z okolí Nové Paky jsem vyfotil 1.ledna 2017. Doufám, že pro Vás, čtenáře ČAJe, byl letošní rok prosluněný a úspěšný. A pokud se občas objevil nějaký ten obláček či mráček, že jste se s ním dokázali zdárně vypořádat.

Ať je i rok 2018 pro Vás všechny prosluněn příjemnými dny, ve kterých nebude chybět literatura.

Václav

ČAJ pro chvíle pohody

č.135, prosinec 2017, ročník XVI

Vydáno 5. prosince 2017 v Nové Pace

Redakce: Václav Franc, K Hájků 1724, 509 01 Nová Paka

Franczub@seznam.cz

Grafická úprava titulní strany Jozef dŘevník Borovský

Interní tiskovina regionálních autorů Jičínska.

TEXTY NEPROŠLY JAZYKOVOU ÚPRAVOU!